

ANONIEM BINDEND ADVIES

Partijen : A te B, tegen VGZ Zorgverzekeraar N.V. te Arnhem
Zaak : Farmaceutische zorg, geneesmiddelen, natriumchloride capsules
Zaaknummer : 201501920
Zittingsdatum : 6 juli 2016

Geschillencommissie Zorgverzekeringen (prof. mr. A.I.M. van Mierlo, mr. drs. J.A.M. Strens-Meulemeester en mr. H.A.J. Kroon)

(Voorwaarden zorgverzekering 2015, artt. 10 en 11 Zvw, 2.1 en 2.8 Bzv, 2.5 en bijlage 1 en 2 Rzv, Voorwaarden aanvullende ziektekostenverzekering 2015)

1. Partijen

A te B, hierna te noemen: verzoekster,

tegen

VGZ Zorgverzekeraar N.V. te Arnhem, hierna te noemen: de ziektekostenverzekeraar.

2. De verzekeringssituatie

- 2.1. Ten tijde van de onderhavige kwestie was verzoekster bij de ziektekostenverzekeraar verzekerd tegen ziektekosten op basis van de verzekering VGZ Ruime Keuze (hierna: de zorgverzekering), een verzekering als bedoeld in artikel 1 onderdeel d Zorgverzekeringswet (verder: Zvw). Verder was ten behoeve van verzoekster bij de ziektekostenverzekeraar de aanvullende ziektekostenverzekering VGZ Aanvullend Goed afgesloten (hierna: de aanvullende ziektekostenverzekering). Beide verzekeringen zijn schadeverzekeringsovereenkomsten als bedoeld in artikel 7:925 jo. artikel 7:944 van het Burgerlijk Wetboek (verder: BW). De eveneens afgesloten aanvullende verzekering VGZ Tand Beter is niet in geschil en blijft om die reden verder onbesproken.

3. De bestreden beslissing en het verloop van het geding

- 3.1. Verzoekster heeft bij de ziektekostenverzekeraar aanspraak gemaakt op natriumchloride capsules 500 mg (hierna: de aanspraak). Bij brief van 9 april 2015 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoekster medegedeeld dat de aanspraak is afgewezen.
- 3.2. Verzoekster heeft aan de ziektekostenverzekeraar om heroverweging van voormelde beslissing gevraagd. Bij brief van 16 juni 2015 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoekster medegedeeld zijn beslissing te handhaven. Echter, omdat het betreffende middel meerdere jaren is vergoed, heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoekster een overgangstermijn toegezegd en zullen in 2015 maximaal 4.000 capsules van 500 mg aan verzoekster worden vergoed.
- 3.3. Nadat verzoekster de Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen had benaderd, heeft de Ombudsman Zorgverzekeringen haar op 9 september 2015 medegedeeld geen ruimte te zien voor bemiddeling. Verzoekster is hierbij gewezen op de mogelijkheid de kwestie voor bindend advies voor te leggen aan de Geschillencommissie Zorgverzekeringen.
- 3.4. Bij brief van 25 januari 2016 heeft verzoekster de Geschillencommissie Zorgverzekeringen (hierna: de commissie) verzocht te bepalen dat de ziektekostenverzekeraar gehouden is de aanspraak alsnog in te willigen, ten laste van de zorgverzekering dan wel de aanvullende ziektekostenverzekering (hierna: het verzoek).

- 3.5. Na daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld, is door verzoekster het verschuldigde entreegeld van € 37,-- voldaan, waarna de commissie de ziektekostenverzekeraar de mogelijkheid heeft geboden op de stellingen van verzoekster te reageren. Bij dit verzoek waren afschriften van de door verzoekster aan de commissie overgelegde stukken gevoegd.
- 3.6. De ziektekostenverzekeraar heeft de commissie bij brief van 22 maart 2016 zijn standpunt kenbaar gemaakt. Een afschrift hiervan is op 30 maart 2016 aan verzoekster gezonden.
- 3.7. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld zich te doen horen. Verzoekster heeft op 6 april 2016 schriftelijk medegedeeld niet te willen worden gehoord. De ziektekostenverzekeraar heeft op 14 april 2016 schriftelijk medegedeeld eveneens niet te willen worden gehoord.
- 3.8. Bij brief van 30 maart 2016 heeft de commissie het Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) verzocht om advies, als bedoeld in artikel 114 lid 3 Zvw. Bij brief van 20 mei 2016 heeft het Zorginstituut (zaaknummer 2016039866) de commissie geadviseerd het verzoek, voor zover dat ziet op de zorgverzekering, af te wijzen op de grond dat natriumchloride capsules geen geregistreerde geneesmiddelen zijn, en niet zijn opgenomen in bijlage 1 Rzv. Daarom komen deze capsules niet voor vergoeding in aanmerking. Daarnaast bevatten deze capsules geen werkzame stof, en om die reden kan dit product niet worden beschouwd als een magistrale bereiding. Een afschrift van het advies van het Zorginstituut is op 23 mei 2016 aan partijen gezonden. Zij zijn daarbij in de gelegenheid gesteld binnen zeven dagen op dit advies te reageren. Verzoekster heeft op 26 mei 2016 op het advies van het Zorginstituut gereageerd. Een afschrift van deze reactie is ter kennisname aan de wederpartij gezonden.
4. Het standpunt en de conclusie van verzoekster
- 4.1. Verzoekster heeft in 1996 en 1997 complexe darmoperaties ondergaan. Als gevolg hiervan is bij haar sprake van een dreigende hyponatriëmie. Dit dient medisch gezien tijdig te worden behandeld. In de thuissituatie vormen natriumchloride capsules 500 mg het enige supplement dat (voldoende) werkzaam is. De ziektekostenverzekeraar heeft dit middel aansluitend aan de darmoperaties steeds vergoed, doch heeft de vergoeding in 2015 gestaakt.
- 4.2. De behandelend medisch specialist heeft op het aanvraagformulier, dat op 24 maart 2015 door verzoekster is ondertekend, vermeld dat bij verzoekster sprake is van een dreigende hyponatriëmie en dehydratie bij status na colectomie met high output.
- 4.3. Naar aanleiding van het verzoek om heroverweging heeft de ziektekostenverzekeraar besloten een overgangsregeling voor één jaar te treffen. Vanaf 1 januari 2016 worden de kosten echter niet meer vergoed. De ziektekostenverzekeraar hanteert bij zijn afwijzing het geneesmiddelen vergoedingensysteem als leidraad, waarbij de zorgplicht voor verantwoorde en adequate zorg door hem eenvoudigweg terzijde is gelegd. Gezien het chronische karakter van de hyponatriëmie en het feit dat de aanvulling in de vorm van de natriumchloride capsules essentieel is voor een goede natriumhuishouding, behoort volgens verzoekster een vergoedingsregeling voor deze capsules tot de zorgplicht van de ziektekostenverzekeraar.
- 4.4. In reactie op het advies van het Zorginstituut schrijft verzoekster in haar brief van 26 mei 2016: *"Het twistpunt met [naam ziektekostenverzekeraar] draait in essentie niet om het feit dat de NaCl-capsules buiten het GVS en de magistrale bereiding vallen, maar of [naam ziektekostenverzekeraar] een zorgplicht heeft voor de verzekerde die aantoonbaar een zeer hoog risico heeft op hypotnatriëmie en die ernstige gezondheidsproblemen krijgt bij het uitblijven van tijdige NaCl-suppletie."*
- 4.5. Verzoekster komt tot de conclusie dat het verzoek dient te worden toegewezen.

 5. Het standpunt en de conclusie van de ziektekostenverzekeraar

- 5.1. Verzoekster gebruikt al vele jaren natriumchloride capsules 500 mg, die door de ziektekostenverzekeraar steeds zijn vergoed. Deze capsules bevatten echter geen geneesmiddel, en zijn dus niet aan te merken als farmaceutische zorg. Daarom vergoedt de ziektekostenverzekeraar deze capsules niet meer ten laste van de zorgverzekering.
- 5.2. Natriumchloride capsules worden door de apotheker bereid. Over dit soort producten werd in 2015 een discussie gevoerd, omdat de *"aanwijzingen van de overheid met betrekking tot de vergoedingsstatus voor meerdere uitleg vatbaar was."* De zorgverzekeraars, waaronder de ziektekostenverzekeraar, hebben daarom *"aan de hand van de uitleg van de overheid zelf besloten om de kosten wel/niet te vergoeden tot 1 januari 2016."* De ziektekostenverzekeraar heeft op zijn website een overzicht gepubliceerd van de magistrale middelen die al dan niet worden vergoed. De ziektekostenverzekeraar kan zich voorstellen dat verzoekster de natriumchloride capsules hard nodig heeft. De ziektekostenverzekeraar is echter gehouden aan de voorwaarden van de Zvw. Het betreft hier een overheidsmaatregel waarop de ziektekostenverzekeraar geen uitzondering maakt.
- 5.3. De aanvullende ziektekostenverzekering biedt geen dekking voor natriumchloride capsules.
- 5.4. Aangezien de natriumchloride capsules 500 mg meerdere jaren aan verzoekster zijn vergoed, heeft de ziektekostenverzekeraar haar in de heroverweging van 16 juni 2015 - bij wijze van overgangsregeling - toegezegd de kosten van deze capsules in 2015 tot een maximum van 4.000 stuks te zullen vergoeden.
- 5.5. De ziektekostenverzekeraar komt tot de conclusie dat het verzoek dient te worden afgewezen.

 6. De bevoegdheid van de commissie

- 6.1. Gelet op de artikelen 10 van de zorgverzekering en 7 van de aanvullende ziektekostenverzekering is de commissie bevoegd van het geschil kennis te nemen en daarover, zowel ten aanzien van de zorgverzekering als ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering, bindend advies uit te brengen.

 7. Het geschil

- 7.1. In geschil is of verzoekster aanspraak heeft op natriumchloride capsules 500 mg, ten laste van de zorgverzekering dan wel de aanvullende ziektekostenverzekering.

 8. Toepasselijke verzekeringsvoorwaarden en regelgeving

- 8.1. Voor de beoordeling van dit geschil zijn de volgende verzekeringsvoorwaarden en regelgeving relevant.
- 8.2. De zorgverzekering betreft een naturapolis, zodat de verzekerde in beginsel is aangewezen op gecontracteerde zorg van door de ziektekostenverzekeraar gecontracteerde zorgaanbieders. De aanspraak op zorg of diensten is geregeld in de artikelen 11 e.v. van de zorgverzekering.

- 8.3. Artikel 32 van de zorgverzekering bepaalt wanneer en onder welke voorwaarden aanspraak op geneesmiddelen bestaat en luidt, voor zover hier van belang:

“Omschrijving

Uw recht op farmaceutische zorg omvat levering van geneesmiddelen of advies en begeleiding zoals apothekers die plegen te bieden voor medicatiebeoordeling en verantwoord gebruik van geneesmiddelen.

Deze zorg omvat ook:

- *terhandstelling van een receptplichtig geneesmiddel;*
- *begeleidingsgesprek nieuw geneesmiddel;*
- *instructie van een hulpmiddel dat wordt gebruikt voor een receptplichtig geneesmiddel;*
- *medicatiebeoordeling van chronisch receptplichtig geneesmiddelengebruik.*

Geregistreerde geneesmiddelen

*Met uitzondering van de werkzame stoffen waarvoor wij voorkeursgeneesmiddelen hebben aangewezen, hebt u recht op levering van de door de minister van VWS aangewezen geregistreerde geneesmiddelen. U vindt de door de minister aangewezen geneesmiddelen in bijlage 1 van de Regeling zorgverzekering. Voor een aantal geneesmiddelen gelden extra voorwaarden. U hebt alleen recht op deze geneesmiddelen als u aan deze voorwaarden voldoet. U vindt deze geneesmiddelen en de voorwaarden in bijlage 2 van de Regeling zorgverzekering.
(...)*

Zelfzorgmiddelen

U hebt recht op zelfzorgmiddelen als u deze geneesmiddelen langer dan 6 maanden moet gebruiken. U hebt alleen recht op laxeremiddelen, kalktabletten, middelen bij allergie, middelen tegen diarree, middelen om de maag te legen en middelen tegen droge ogen, die zijn opgenomen in bijlage 1 van de Regeling zorgverzekering. De eerste 15 dagen komen de kosten van het geneesmiddel voor uw rekening.

Niet-geregistreerde geneesmiddelen

U hebt recht op niet-geregistreerde geneesmiddelen als er sprake is van rationele farmacotherapie. Rationele farmacotherapie is een behandeling met een geneesmiddel in een voor u geschikte vorm, waarvan de werkzaamheid en effectiviteit door wetenschappelijk onderzoek is vastgesteld en die ook het meest economisch is voor de zorgverzekering.

U hebt recht op de volgende niet-geregistreerde geneesmiddelen:

- *apotheekbereidingen;*
- *geneesmiddelen die uw arts speciaal voor u bestelt bij een fabrikant met een fabrikantenvergunning als bedoeld in de Geneesmiddelenwet;*
- *geneesmiddelen die niet in Nederland verkrijgbaar zijn, maar op verzoek van uw behandelend arts zijn ingevoerd. U hebt alleen recht op deze geneesmiddelen als u een zeldzame aandoening hebt die in Nederland niet vaker voorkomt dan bij 1 op de 150.000 inwoners.
(...)*

- 8.4. Artikel 32 van de zorgverzekering is volgens de artikelen 2.3, 2.9 en 2.10 van de zorgverzekering gebaseerd op de Zorgverzekeringswet (Zvw), het Besluit zorgverzekering (Bzv) en de Regeling zorgverzekering (Rzv).

- 8.5. Artikel 11 lid 1 onderdeel a Zvw bepaalt dat de zorgverzekeraar jegens zijn verzekerden een zorgplicht heeft die zodanig wordt vormgegeven, dat de verzekerde bij wie het verzekerde risico zich voordoet, krachtens de zorgverzekering recht heeft op prestaties bestaande uit de zorg of de overige diensten waaraan hij behoefte heeft.
Farmaceutische zorg is naar aard en omvang geregeld in artikel 2.8 Bzv en verder uitgewerkt in artikel 2.5 en bijlage 1 en 2 Rzv.

- 8.6. De Zvw, het daarop gebaseerde Bzv en de Rzv, schrijven dwingend voor welke prestaties onder de zorgverzekering verzekerd dienen te zijn. De verzekerde die een zorgverzekering sluit heeft recht op niet meer of minder dan deze prestaties. De zorgverzekering is in dit opzicht een bijzondere, van overheidswege gereguleerde vorm van schadeverzekering. Het staat de ziektekostenverzekeraar niet vrij een dekking te bieden die hetzij ruimer dan wel beperkter is dan op grond van het bij of krachtens de Zvw bepaalde is voorgeschreven. De hiervoor beschreven regeling, zoals opgenomen in de zorgverzekering, strookt met de toepasselijke regelgeving.

9. Beoordeling van het geschil

Ten aanzien van de zorgverzekering

- 9.1. Op grond van artikel 32 van de zorgverzekering bestaat aanspraak op geregistreerde geneesmiddelen die door de Minister van VWS zijn aangewezen. Natriumchloride capsules 500 mg zijn niet door de Minister bij ministeriële regeling aangewezen.
- 9.2. Ingevolge artikel 32 van de zorgverzekering bestaat tevens aanspraak op een niet-geregistreerd geneesmiddel dat op grond van de Geneesmiddelenwet in Nederland mag worden afgeleverd, een apotheekbereiding of een weesgeneesmiddel. De ziektekostenverzekeraar heeft gesteld dat de natriumchloride capsules een apotheekbereiding zijn. Hierop bestaat volgens voornoemd artikel aanspraak indien sprake is van rationele farmacotherapie. Rationele farmacotherapie is een behandeling met een geneesmiddel in een voor de verzekerde geschikte vorm, waarvan de werkzaamheid en effectiviteit door wetenschappelijk onderzoek is vastgesteld en die ook het meest economisch is voor de ziektekostenverzekeraar. Het Zorginstituut heeft in zijn advies van 20 mei 2016 geconcludeerd dat natriumchloride capsules geen geregistreerde geneesmiddelen zijn, en niet zijn opgenomen in bijlage 1 Rzv. Daarnaast bevatten deze capsules geen werkzame stof, en om die reden kan dit product niet worden beschouwd als een magistrale bereiding. De commissie neemt deze conclusie over en maakt deze tot de hare.
- 9.3. Gezien het bovenstaande heeft verzoekster geen aanspraak op vergoeding van de natriumchloride capsules ten laste van de zorgverzekering.

Zorgplicht

- 9.4. De ziektekostenverzekeraar heeft een zorgplicht. Op grond hiervan moet de ziektekostenverzekeraar ervoor zorgdragen dat zijn verzekerden zorg (of een vergoeding van zorg) krijgen als zij hierop recht hebben ten laste van de zorgverzekering. Hierbij moet sprake zijn van kwalitatief goede, bereikbare en tijdige zorg. Zoals vastgesteld onder 9.3 bestaat geen aanspraak op vergoeding van de natriumchloride capsules ten laste van de zorgverzekering. Daarom leidt het niet vergoeden van de natriumchloride capsules niet tot een schending van de zorgplicht.

Ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering

- 9.5. De aanvullende ziektekostenverzekering biedt geen dekking voor het gevraagde, zodat het verzoek niet op basis hiervan kan worden ingewilligd.

Overgangsregeling

- 9.6. Verzoekster heeft de natriumchloride capsules 500 mg meerdere jaren vergoed gekregen. Sinds het jaar 2015 worden de kosten hiervan echter niet meer vergoed. De ziektekostenverzekeraar heeft - bij wijze van overgangsregeling - toegezegd de natriumchloride capsules 500 mg gedurende in het jaar 2015 aan verzoekster te vergoeden tot een maximum van 4.000 stuks. De commissie

 acht een overgangstermijn van één jaar voldoende, en ziet daarom geen aanleiding een ruimere overgangsregeling toe te wijzen.

Conclusie

 9.7. Het voorgaande leidt ertoe dat het verzoek dient te worden afgewezen.

10. Het bindend advies

 10.1. De commissie wijst het verzoek af.

Zeist, 6 juli 2016,

A.I.M. van Mierlo